

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

Прототипування	Невідповідність умовам виробництва на конкретному підприємстві	Перевірка можливості впровадження в виробництво наукової розробки на конкретному підприємстві
Мала серія	Невідповідності запиту ринку	Проведення масштабних маркетингових досліджень кваліфікованими фахівцями.
Серійне виробництво	Невідповідність обсягів попиту і пропозиції	Дослідження ринку з властивими йому рисами дозволить підготувати до виробництва вироби, що відповідають бажанням споживачів і вивести їх на ринок з належною якістю і в кількості, яку ринок може прийняти.

Представлені в табл. 1 етапи інноваційного циклу добре демонструють спрямованість руху інноваційної розробки до ринку. Слід зазначити, що кожен наступний з наведених етапів вимагає все більших обсягів інвестицій. Економічний сенс кожного з етапів просування полягає в зниженні ризиків невдачі при виході на ринок.

Отже надана класифікація може бути корисною при прийнятті рішень щодо доцільності фінансування кожного наступного етапу інноваційного процесу.

Література

1. Грачова М. В. Закономірності економічного розвитку регіонального санаторно-курортного комплексу / М. В. Грачова, А. С. Кулагін, С. Ю. Сімаронов. – М.: РАНХиГС, 2010. – 228 с.
2. Йохна М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності / М. А. Йохна, В. В. Стадник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2015. – 297 с.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Константинова Т. В., к.е.н., ст.викладач кафедри управління бізнесом
Одеська національна академія харчових технологій

Необхідними елементами ефективності ІХП є: інноваційний потенціал, тобто сукупність високо кваліфікованих кадрів, фінансово-економічних можливостей,

необхідних для забезпечення діяльності підприємства; інноваційна культура як самостійний елемент і як складова інноваційного потенціалу.

Для виробництва інноваційних продуктів необхідно вирішити ряд взаємопов'язаних проблем технологічного, організаційного та економічного характеру:

- створення нових технологій харчової продукції на основі традиційної і нетрадиційної сировини;
- організація сервісу у забезпеченні новою продукцією споживачів;
- ціноутворення;
- потужна маркетингова служба;
- стимулювання збуту за допомогою дійової реклами нової продукції;
- контроль сировини та продукції по всьому ланцюжку виробництва - від сировини до готового продукту, а також в мережах реалізації продукції;

моніторинг інноваційної діяльності підприємства, тобто систематичний збір інформації про випуск і реалізацію продукції, оброблення та аналіз даних про стан інноваційних процесів на підприємстві, практичні результати діяльності підприємства у реалізації пріоритетних напрямів створення інноваційної продукції.

Вирішення усіх зазначених питань дає можливість організувати діяльність ІХП на сучасному рівні.

Проблема організації і діяльності ІХП досить складна. Однак, цим шляхом іде зараз увесь світ. За останні десятиліття споживачі, розуміючи взаємозв'язок між харчуванням і здоров'ям, приділяють велику увагу саме продуктам для здоров'я. Поширення відомостей щодо здорового харчування для попередження і розвитку хвороб зумовили появу і стрімкий ріст ринку функціональних харчових продуктів, які власне і представляють інноваційну продукцію.

Так, у 2007 р. 52 % американців регулярно купують і вживають продукти функціонального призначення. Лише в США витрати на купівлю харчових біодобавок і функціональних харчових продуктів у 2009 р. перевищили позначку 25 млрд. дол.

У країнах ЄС ринок функціональних харчових продуктів у 2006 р. досяг 15 млрд. дол., у Японії - 5,73 млрд. дол. У 2009 р. ринок функціональних харчових продуктів перевищив 100 млрд. дол. і за деякими оцінками склав 167 млрд. дол.

Ці цифри підтверджують незаперечний факт, що подальший шлях розвитку всіх галузей економіки, в тому числі харчової промисловості, може здійснюватись лише на основі інновацій.

Основними перевагами впровадження інноваційних технологій є:

- можливість у короткі терміни ліквідувати відставання України у галузі виробництва і реалізації широкого спектру оздоровчих продуктів;
- постійне розширення внутрішніх і зовнішніх ринків харчової продукції;
- створення нових робочих місць і зростання зайнятості населення;

- зацікавленість виробників у створенні якісної продукції, що забезпечує високу рентабельність виробництва, швидку окупність вкладених коштів, можливість розширення виробництва;

- зацікавленість споживачів у розвитку інноваційної діяльності, оскільки вони отримують продукцію високої якості за доступними цінами;

Інноваційне харчове підприємство:

- Інноваційний потенціал
- Інноваційна культура
- Розроблення і виробництво нових харчових продуктів
- Організація сервісу
- Ціноутворення (при оптимальному співвідношенні якість : ціна)
- Маркетингове дослідження
- Стимулювання збуту продукції
- Контроль сировини та продукції
- Моніторинг інноваційної діяльності

Технологічні, організаційні та економічні аспекти діяльності інноваційного харчового підприємства;

- зацікавленість держави, оскільки зростає валовий внутрішній продукт, обсяги реалізації, зростання бюджетних коштів;

- зростання інвестиційної привабливості для іноземних інвесторів і приплив іноземних капіталів для розширення вітчизняного виробництва;

- зростання конкурентоспроможності вітчизняної харчової продукції, що є надійною гарантією членства України у Світовій організації торгівлі;

- ефективне використання науково-технічного потенціалу наукових розробок;

- досягнення продовольчої безпеки у сфері нових харчових продуктів.

Доцільно цей останній пункт прокоментувати більш детально. Продовольча безпека є одним із найважливіших видів національної безпеки. У вузькому розумінні категорія «безпека» визначає стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Країна вважається захищеною від експансії зарубіжної продукції, якщо не менше 80 % харчових продуктів виробляється вітчизняними підприємствами. З 2005 р. Україна вийшла на цей рівень. А от стосовно продовольчої безпеки оздоровчої продукції, то це справа майбутнього, над яким усім нам працювати.

На сьогоднішній день державна політика продовольчого забезпечення визначається як наявність у держави необхідних для цього можливостей (механізмів, важелів, стимулів, інструментів, засобів, заходів, ефективних управлінських рішень) для підтримання відповідного стану захищеності населення країни від недостатнього харчування, а у виняткових випадках - від голоду.

З точки зору розвитку інноваційної діяльності у харчовій промисловості можна стверджувати, що функції держави полягають у налагодженні достатнього виробництва якісної сільськогосподарської сировини та продукції оздоровчого

призначення, яка б забезпечувала населення достатньою кількістю білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мікроелементів та інших БАР з наявністю певних обсягів їх резервування на регламентований термін з урахуванням впливу непередбачуваних ризиків.

Впровадження інноваційних технологій у харчову промисловість можна буде вважати ефективним, якщо ринкова кількість продовольства, і в першу чергу, оздоровчого призначення, перевищуватиме мінімальну потребу населення країни у таких продуктах, а вартість збалансованого добового раціону за ринковими цінами буде доступною для всіх верств населення.

Наприклад, на сьогодні потреба у хлібопродуктах оздоровчої дії становить щонайменше 50 % від усієї продукції, а виробляється її не більше 1%.

Україна має всі необхідні соціальні і економічні умови для створення інноваційної продукції і впровадження її у виробництво. Це значні природні сировинні ресурси, потенційно придатні для перероблення на оздоровчі продукти; структура харчової промисловості, яка дає можливість організувати виробництво оздоровчих продуктів на підприємствах різного масштабу; підвищення попиту на оздоровчі продукти, пов'язане з несприятливими екологічними чинниками, формуванням культури харчування, усвідомленням індивідуальної відповідальності за власне здоров'я; широкі експортні можливості такої продукції, оскільки на світовому ринку від закордонних аналогів її буде відрізняти значно нижча ціна при гарантованій якості.

Література

1. Способи зниження ризиків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/223>
2. Вігуржинська С.Ю., Басюркіна Н.Й., Свистун Т. В. Економіка підприємства : навч. посібник / за ред. С.Ю. Вігуржинської. Одеса : ОНАХТ, 2018. 116 с.
3. Карпов В.А., Басюркіна Н.Й., Горбаченко С.А., Шевченко-Перепьолкіна Р.І. Проектний аналіз : навч. посібник / за ред. проф. Карпова В.А. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

**Колесник В.І., к.е.н., доцент Вігуржинська С.Ю., к.е.н, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

У наш непростий час перед керівництвом виробничого підприємства нерідко постає актуальна проблема: як зберегти кадровий потенціал підприємства та підвищити його ефективність. Найважливішою складовою у вирішенні цієї проблеми є побудова чіткої системи мотивації персоналу підприємства. Слід відзначити, що в останні місяці у діяльності багатьох підприємств з'явилися нові

ЗМІСТ

1	КОМПЬЮТЕРНАЯ МОДЕЛЬ МАРКЕТИНГОВОЙ СИСТЕМЫ МАССОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ ОБЪЕКТОВ ПИТАНИЯ Лапицкая О.В., к.э.н., доцент, Шах А.В., м.т.н., аспирант, Гомельский государственный технический университет имени П.О. Сухого, Республика Беларусь	3
2	BIOECONOMY STRATEGY IN THE EUROPEAN UNION Voicilaş D.M., Assoc.prof.dr., Senior researcher, Romanian Academy, Institute of Agricultural Economics, Bucharest, Romania	6
3	МИРОВАЯ ЭКОНОМИКА НА ФОНЕ ПАНДЕМИИ КОРОНАВИРУСА Чичинадзе Б.Д., д.э.н., доцент, каф. Экономики, Кутаисский государственный университет им. Ак. Церетели, Грузия	11
4	ПРИЧИНЫ ЗАСТОЯ УКРАИНСКОГО ИННОВАЦИОННОГО СЕКТОРА Башашкин Н., Экономический Университет Варны, Болгария, Okulicz-Kozaryn W. (научный консультант), School of Entrepreneurship, Wroclaw University of Environmental and Life Sciences, Poland	14
5	ОЦІНКА СТАНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ Меліх О.О., д.е.н., професорка, Саркісян Г.О., к.т.н., доцентка; Шепелева О.В., аспірантка, Молодан М.М., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	16
6	САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС ІНТЕГРАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ Соловей А.О., к.і.н., доцент; Ботіка Т.С., к.і.н., ст. викладач; Мамроцька О.А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	19
7	ДІАЛОГ КУЛЬТУР І УКРАЇНА: ВИМОГА ЧАСУ Соловей А.О., к.і.н., доцент; Ботіка Т.С., к.і.н., ст. викладач; Мамроцька О.А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	21
8	ДЕЯКІ АСПЕКТИ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ Шишко О. Г., канд. іст. наук, доц., ОНАХТ, м. Одеса	22
9	РОЗУМІННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У РОБОТАХ Г.В.Ф. ГЕГЕЛЯ ТА СЬОГОДНІ Шевченко Г.А. к.філос.н., доцент, Мельник Ю.М. к.філос.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	25
10	ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ Орлова В. О., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	26
11	ДЕЯКІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Черняк Г.А. к. і. н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	30
12	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Черняк Г.А. к. і. н., доцент, Петракова Є.Р., к. п. н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	32
13	СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В ОСТАННІ РОКИ Лобоцька Л.Л., к.т.н., доцент, Зелінська О.Є., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	34
14	КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Свистун Т.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	37
15	ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ Константинова Т.В., к.е.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	38
16	ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ Колесник В.І., к.е.н., доцент; Вігуржинська С.Ю., к.е.н, доцент, ОНАХТ, м. Одеса	41